CE E NOU[1] ÎN DOOM²

- Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan - Al. Rosetti”,
Dicționarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române.
Ediția a II-a revăzută şi adăugită, Univers Enciclopedic, Bucureşti, 2005,
coordonator: Ioana Vintilă-Rădulescu -

În cele ce urmează se prezintă, însoțite de câteva exemple, principalele modificări introduse în DOOM² față de prima ediție a dicționarului[2] (DOOM¹), modificări care afectează normarea sub diverse aspecte a unor cuvinte.

Conform *Legii privind organizarea şi funcționarea Academiei Române* nr. 752/2001, în România, forul care „se îngrijeşte de cultivarea limbii române şi stabileşte regulile ortografice obligatorii” este Academia Română.

Actualele norme au intrat în uz din momentul publicării DOOM²; pentru învățământ, ministerul de resort este cel care decide data aplicării lor.

Pentru detalii privind celelalte norme (care sunt în continuare valabile aşa cum fuseseră stabilite prin DOOM¹) şi fiecare cuvânt - mai vechi sau mai nou - în parte este necesară consultarea introducerii la DOOM², respectiv a dicționarului propriu-zis.

Informațiile sunt prezentate în ordinea în care su fost tratate în introducerea la DOOM² şi nu în ordinea importanței.

MODIFICĂRI PRIVIND DENUMIREA/CITIREA UNOR LITERE

Litere		**Denumirea/ citirea literei**
mari	**mici**	
A	a	a
Ă	ă	ă
Â[3]	â	î/î din a
B	b	be/bî
C	c	če/cî
D	d	de/dî
E	e	e
F	f	ef/fe/fî
G	g	ğe/ghe/gî
H	h	haş/hî[4]
I	i	i
Î	î	î/î din i
J	j	je/jî
K	k	ka/kapa
L	l	el/le/lî
M	m	em/me/mî
N	n	en/ne/nî

[1] Cuvintele la care s-au făcut modificări de normă față de ediția I sunt precedate în DOOM² de semnul exclamării **(!),** iar cuvintele nou introduse – de steluță **(*).**

[2] Academia Republicii Socialiste România, Institutul de Lingvistică al Universității Bucureşti, *Dicționarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române,* Editura Academiei, Bucureşti, 1982, redactor responsabil: Mioara Avram, redactor responsabil adjunct: Laura Vasiliu.

[3] Considerăm neavenită continuarea războiului celor două litere, *„â* din *a”* şi *„î* din *i”:* indiferent de motivații, schimbarea, din nou, a acestei convenții grafice ar fi o dovadă de ridicolă imaturitate pentru o cultură care pretinde a fi luată în serios.

[4] Denumirea *ha* este rar folosită.

O	o	o
P	p	pe/pî
Q	q	kü[5]
R	r	er/re/rî
S	s	es/se/sî
Ş[6]	ş	şe/şî
T	t	te/tî
Ţ	ţ	ţe/ţî
U	u	u
V	v	ve/vî
W	w	dublu ve/dublu vî
X	x	ics
Y	y	[i̯grec]
Z	z	ze/zet[7]/zî

O VALOARE SUPLIMENTARĂ A LITEREI W

Valoarea	Poziția	Exemple
şi [u̯][8] în câteva anglicisme	la inițială de cuvânt + *ee, (h)i*	***weekend*** [u̯ĭkend] ***whisky*** [u̯ĭski] ***wigwam*** [u̯ĭgŭom]

SCRIEREA ŞI CITIREA UNOR ABREVIERI

Actualmente se preferă scrierea **fără puncte despărțitoare** a unor abrevieri de tipul *SUA, UNESCO* etc.

Unele litere din anumite abrevieri se citesc după modelul limbii din care au fost împrumutate abrevierile, de ex. *CV,* citită [sivi], deoarece este împrumutată din engleză, şi nu din latină (unde nici nu se folosea această abreviere), chiar dacă sintagma pe care o abreviază, *curriculum vitae,* este un latinism.

Nu sunt urmate de **punct:**

- simbolurile majorității **unităților de măsură:** *gal* pentru *galon;*
- simbolurile unor termeni din domeniul **tehnic** şi **ştiințific:** *Rh* „factorul Rhesus”.

Pentru numele şi simbolurile unităților de măsură se aplică prevederile sistemelor internaționale obligatorii/normele interne în domeniu.

ACCENTUL[9]

[5] Pronunțarea *chĭu,* indicată în DOOM[1], este nerecomandabilă.
[6] *ş* şi *ţ* au sub *s* şi *t* o **virguliță¸** şi **nu** o sedilă (care se utilizează sub *c* în alte limbi: *ç*). În unele programe de calculator, *ş,* spre deosebire de *ţ,* apare în mod greşit cu sedilă.
[7] Citit şi [zed].
[8] Deoarece diftongul [ŭi] nu există în limba română.
[9] Vocala care poartă accentul principal este subliniată cu o linie.

La unele cuvinte (mai vechi sau mai noi) se admit **variante** accentuale **literare** libere (indicate în *Dicționar* în ordinea preferinței), cu unele deosebiri față de DOOM[1], atât la unele cuvinte vechi în limbă, cât şi la unele neologisme, de ex. *acatist/acatist, antic/antic, gingaş/gingaş, hatman/hatman, jilav/jilav, penurie/penurie, trafic/trafic.*

Se recomandă o singură accentuare la *avarie, crater, despot,* la formele verbului *a fi suntem, sunteți.*

SCRIEREA ŞI PRONUNȚAREA NUMELOR PROPRII STRĂINE

Numele statelor trebuie utilizate în forma oficială recomandată de acestea *Belarus* (la cuvintele din aceeaşi familie se pot folosi ambele variante: *b**e**larus/bielorus, b**e**larusă/bielorusă*), *Cambodgia, Côte d'Ivoire, Myanmar.*

Formele **tradiționale curente,** intrate prin intermediul altor limbi şi **adaptate** limbii române, ale unor **nume de locuri** străine **cunoscute** de mai multă vreme la noi, pot fi folosite şi în indicații bibliografice: *Florența* etc.

Normele actuale recomandă formele *Ba**h**us, Damocle**s*** - cf. şi expresia consacrată *sabia lui Damocles -, Menala**os**,* ***Oe**dip* [ödip] (cf. şi redarea titlului tragediei antice *Oedip rege* şi a titlului operei lui George Enescu), *Pr**o**cust,* nu *Bacus, Damocle, Menelau, Edip, Procust.*

Numele anumitor personalități, provenite din limbi scrise cu alfabetul chirilic, pot fi ortografiate atât conform tradiției româneşti, cât şi normelor actuale de transliterare: *Dosto**ie**vski/Dosto**e**vski.*

SCRIEREA CU LITERĂ MICĂ SAU MARE LA INIȚIALĂ

Scrierea cu literă mică la inițială

Se scriu cu literă **mică** (şi nu mare) **la inițială şi:**

- **numele** ființelor **mitice** multiple: ***c**iclop, **g**igant, **m**uză, **p**arcă, **s**irenă, **t**itan;*

- elementele inițiale din **numărul** de ordine al unor **manifestări** periodice a căror denumire este folosită în interiorul unei **propoziții:** *Participanții la (**c**el **d**e-)**a**l X-lea Congres ...*

Când denumirea este folosită **singură,** ca **titlu** etc., începe cu literă mare: *Al X-lea Congres ...*

Se **pot** scrie, **ocazional,** cu literă **mică,** unele cuvinte care, în mod obişnuit, se scriu cu literă mare, pentru a realiza un anumit **efect** stilistic (***c**eauşescu, **pcr***) sau grafic (***u**nivers **e**nciclopedic* pe publicațiile editurii în cauză).

Scrierea cu literă mare la inițială

Se scriu cu literă **mare la inițială şi:**

- toate componentele (cu excepția, de regulă, a cuvintelor ajutătoare)**:**

- numelor **proprii** (inclusiv ale unor **unități lexicale complexe** folosite ca nume proprii) care desemnează **marile epoci istorice** (chiar dacă **nu** reprezintă evenimente) *(**A**ntichitatea, **E**vul **M**ediu),* inclusiv **războaiele** de anvergură *(**P**rimul **R**ăzboi **M**ondial, al **D**oilea **R**ăzboi **M**ondial)* sau care au un nume **propriu** *(**R**ăzboiul celor **D**ouă **R**oze, **R**ăzboiul de **I**ndependență, **R**ăzboiul de **S**ecesiune, Războiul de **T**reizeci de **A**ni, **R**ăzboiul de 100 de **A**ni);*

- numelor **proprii** de **instituții,** inclusiv când sunt folosite eliptic: *secretar de stat la **E**xterne; Lucrează în **I**nstitut de cinci ani; student la **L**itere; admiterea la **P**olitehnică;*

- locuțiunilor pronominale de politețe: *Alteța **S**a **R**egală, **D**omnia **S**a, **E**xcelența Voastră, **Î**nălțimea Voastră, **M**ajestățile **L**or **I**mperiale, **S**finția **S**a;*

- numai **primul** element din numele **proprii compuse** care reprezintă denumirile **organismelor** de conducere şi ale **compartimentelor** din instituții: *Adunarea generală a Academiei Române, **C**atedra de limba română, **C**omisia de cultivare a limbii a Academiei Române, **C**ompartimentul/**D**epartamentul/**S**ectorul de limbi romanice, **D**irecția, **S**ecretariatul, **S**ecția de filologie şi literatură a Academiei Române, **S**erviciul de contabilitate.*

Se **pot** scrie cu literă **mare** unele cuvinte (care, **de obicei,** se scriu cu literă **mică**), în semn de **cinstire** *(**S**oldatul **N**ecunoscut; Slavă **Ț**ărilor **R**omâne)*.

Componentele sintagmei ***ț**ările **r**omâne,* care nu a fost niciodată numele propriu al unei entități statale unice, se scriu în mod obişnuit cu literă mică la inițială.

SCRIEREA CUVINTELOR COMPUSE

I. Se revine la scrierea într-un cuvânt a tuturor formelor pronumelui negativ compus ***niciunul, niciuna*** „nimeni” şi ale adjectivului pronominal corespunzător ***niciun, nicio,*** care se încadrează într-un întreg sistem la care se aplică de mult aceleaşi reguli.

1. *Niciun(ul)* s-a mai scris „legat” şi înainte de 1953, dată după care *nici un(ul)* a devenit singura excepție în mai multe privințe:

- **a.** era unicul pronume (în afară de *ceea ce* şi spre deosebire, de exemplu, de pronumele cu o componență relativ asemănătoare *vreun(ul),* scris într-un cuvânt) redat grafic ca şi cum ar fi vorba de două cuvinte diferite şi independente şi nu de un *unic* pronume/adjectiv *compus sudat* - între componentele căruia nu poate fi intercalat alt cuvânt;
- **b.** era singura combinație din seria celor formate din *nici* + *când, cât, cum, de cât, de cum, o dată* sau *odată, odinioară, unde* la care nu se făcea distincție şi în scris între îmbinările *libere* şi *disociabile,* în care componentele îşi păstrează *individualitatea,* şi *cuvintele compuse sudate.* Astfel, şi până acum trebuia să se distingă, de exemplu, şi în scris, între *niciodată* „în niciun moment” şi *nici odată* „nici cândva” (situația complicată în acest caz şi de o a treia situație: *nici o dată* „nici o singură dată”, „nicio dată calendaristică” sau „nicio informație”) sau între grupurile ortografice *fiecare, oarecare, oricine* ş.a. şi, respectiv, *fie care, oare care, ori cine.*

2. Tot atât de normal ca în aceste ultime exemple este să distingem, de pildă, între:

- ***niciun*** adjectiv pronominal *(N-are **niciun** chef să facă ce i se cere)* şi ***nici un*** adverb + articol *(Nu e naiv şi **n<u>i</u>ci un** om neştiutor)* sau ***nici un*** conjuncție + numeral *(Mă confundați, eu nu am **n<u>i</u>ci un** frate, n<u>i</u>ci mai mulți);*
- ***niciunul*** pronume (*N-a venit **niciunul*** „nimeni”) şi ***n<u>i</u>ci unul*** conjuncție + pronume nehotărât *(Nu-mi place **n<u>i</u>ci unul,** n<u>i</u>ci celălalt*
- combinații în care *nici* este accentuat în frază şi în care se poate intercala, de exemplu, adverbul *măcar (N-are nici măcar un prieten).*

Aceste combinații se folosesc mult mai rar decât pronumele şi mai ales în astfel de structuri binare, destul de clare din punctul de vedere al înțelesului şi al logicii, nu numai al analizei gramaticale.

3. Grafia *niciun* etc. corespunde şi pronunțării în două silabe [nič<u>u</u>n].

4. Ea nu numai că nu îngreunează, ci, dimpotrivă, uşurează recunoaşterea ca atare a pronumelui/adjectivului pronominal în cauză.

5. Acestă grafie a fost adoptată şi de noua *Gramatică a Academiei.*

6. Ea respectă şi paralelismul grafic cu celelalte limbi romanice în care există pronume cu o structură asemănătoare.

Se scriu **„legat” şi:**

- adjectivele cu structura **adjectiv** + vocala de legătură ***o*** **+ adjectiv,** care exprimă o **unitate,** având **flexiune** numai la **ultimul** element: *ceh**o**slovac* „din fosta Cehoslovacie”*, sârb**o**croat*;

Dar *ceho-slovac* „dintre Cehia şi Slovacia”, *sârbo-croat* „dintre sârbi şi croaţi”.

- adverbul *odată* „cândva (în trecut sau în viitor), imediat, în sfârşit”: *A fost **odată** ca niciodată, O să-ţi spun eu **odată** ce s-a întâmplat, Termină **odată, Odată** terminat lucrul, am plecat.*

Dar se scriu în două cuvinte ***o dată*** numeral adverbial *(Aşa ceva ţi se întâmplă numai **o dată** în viaţă, Te mai rog **o dată, O dată** la două luni)* şi ***o dată*** subst. „zi, dată calendaristică” sau „informaţie”.

II. Se scriu **cu cratimă:**

- adjectivele compuse **nesudate** cu structura **adverb + adjectiv** (adesea provenit din **participiu**), când compusul prezintă o **diferenţă de sens** faţă de cuvintele de bază: *bine-crescut* „cuviincios”*, bine-cunoscut* „celebru”, *bine-venit* „oportun, agreat”;

Ele se deosebesc de îmbinările cu o structură şi o componenţă asemănătoare, care se scriu într-**un** cuvânt când sunt **compuse sudate** *(binecuvântat)* şi **separat** când sunt **grupuri de cuvinte** care îşi păstrează fiecare sensul (*bine crescut* „dezvoltat bine”).

- substantivele compuse cu **unitate semantică** şi **gramaticală** mai **mică** decât a celor scrise într-un cuvânt, ca:

- *bună-credinţă* „onestitate”; *bună-creştere, bună-cuviinţă* „politeţe”; *bună-dimineaţa* (plantă), *bun-rămas* „adio”;

Compusele **sudate** cu structură asemănătoare se scriu într-**un cuvânt** (*bunăstare* „prosperitate”), iar secvenţele în care componentele îşi păstrează autonomia - în cuvinte **separate** (*bună creştere* „dezvoltare bună”, *bunul gust al libertăţii*).

- prim-balerin, prim-balerină, prim-procuror, pri-solist, prim-solistă;

- *bas-bariton, contabil-şef*[10]*, cuvânt-titlu* „intrare de dicţionar”, *maşină-capcană* (în care al doilea substantiv este apoziţie);

Se scrie într-un cuvânt *blocstart* - ca şi *blochaus, blocnotes.*

- termeni care denumesc **substanţe** chimice distincte, **specii** distincte de **plante** sau de **animale** (cu **nume ştiinţifice diferite**) ş.a., la care se **generalizează** scrierea cu cratimă - indiferent de structură: *fluture-de-mătase, gândac-de-Colorado* (specii de insecte), *viţă-de-vie* (plantă).

- tipuri izolate: *cuvânt-înainte* „prefaţă”, *mai-mult-ca-perfect* (timp verbal).

SCRIEREA LOCUŢIUNILOR[11]

Se scriu în cuvinte separate, de ex.: *băgare de seamă* „atenţie”, *chit că, cu bună ştiinţă, de bunăvoie* „benevol”, *de jur împrejurul, de prim rang* „de calitatea întâi”; *Doamne fereşte, Domnia Lui, Excelenţa Sa, Înalt Preasfinţia Voastră, în ciuda, în jur* „în preajmă”, *în jur de* „aproximativ”, *în jurul, în locul, Măria Ta, până ce, până să* ş.a.

În locuţiunile *odată ce* „după ce, din moment ce” şi *odată cu* „în acelaşi timp

[10] În *COR. Clasificarea ocupaţiilor din România*, Meteor Press, Bucureşti, 2003, şi în actele normative (*Ordonanţa de urgenţă nr. 191* din 12 decembrie 2002, în *Monitorul Oficial al României,* XIV, nr. 951, Partea I, 24 decembrie 2002), numele de funcţii compuse cu *şef* sunt scrise în cuvinte **separate;** cf. şi *negociator şef* etc.

[11] Deoarece nu pun alte probleme de scriere decât cele generale, precum şi ale componentelor lor, multe locuţiuni – interpretate uneori şi drept grupuri de cuvinte – nu au fost incluse în DOOM[1], în DOOM[2] adăugâdu-se un număr restrâns.

cu”, adverbul *odată* se scrie **într-un cuvânt.**

Din punctul de vedere al scrierii ca **locuțiuni** nu sunt semnificative situațiile în care unele elemente din componența lor sunt scrise **cu cratimă** din motive **fonetice** - **todeauna** *(de-a berbeleacul, dintr-odată)* sau **acidental,** pentru a reda rostirea lor în **tempo rapid** *(aşa şi aşa/aşa şi-aşa)* - sau pentru că sunt cuvinte **compuse** *(de (pe) când Adam-Babadam).*

SCRIEREA GRUPURILOR DE CUVINTE[12]

Fiind grupuri de cuvinte, şi nu un singur cuvânt compus, se scriu „dezlegat” **şi:**

- *de mâncat (N-am nimic* ***de mâncat; De mâncat,*** *aş mânca), după prânz* ş.a.;

Dar se scriu într-**un cuvânt** sau cu **cratimă compusele** cu o structură asemănătoare: *demâncare, demâncat* (pop.) „mâncare”, *după-amiază, după-masă* „a doua parte a zilei”.

- *apă minerală, bună dimineața* (formulă de salut), *bună stare* „stare bună” etc.

Grupurile relativ stabile de cuvinte se deosebesc de **cuvintele compuse** cu structură şi componență asemănătoare, în care elementele componente nu-şi **păstrează sensul** de bază şi nu **corespund** realității denumite şi care se scriu fie cu **cratimă** (*bună-dimineața* „plantă”), fie într-**un cuvânt:** *bunăstare* „prosperitate”.

DESPĂRȚIREA LA CAPĂT DE RÂND[13]

Despărțirea numelor de instituții cuprinzând abrevieri pentru nume generice sau nume proprii

Se **tolerează** plasarea pe **rânduri diferite** a **abrevierilor** pentru **nume generice** (*RA = regie autonomă, SA = societate anonimă* ş.a.)**,** şi **a numelor proprii** din **denumirile** unor instituții, **indiferent de ordine:** *Roman* **|*S.A.*,** *SC Severnav* **|** ***SA.,*** dar şi ***F.C.*** **|** *Argeş,* ***RA*** **|** *„Monitorul Oficial”,* ***SC*** **|** *Severnav SA* (ca şi în scrierea completă: *Fotbal| Club| Argeş* etc.).

Numele proprii de persoană

Pentru **păstrarea unității** lor, **nu** se despart la sfârşit de rând, ci se trec integral pe rândul următor **numele proprii de persoane:** *Abd el-Kader, Popescu* (**nu:** *Abd el-***|** *Kader/Abd el-Ka-|der, Po-pescu/Popes-cu*).

Despărțirea cuvintelor la capăt de rând

Regula **generală** şi **obligatorie** a despărțirii **cuvintelor** la capăt de rând, valabilă pentru ambele modalități de despărțire (după pronunțare şi după structură), este **interdicția** de a lăsa mai ales la **sfârşit de rând,** dar şi la **început de rând** o secvență care **nu** este **silabă**[14]**.**

Fac **excepție grupurile ortografice** scrise cu **cratimă** *(dintr-***|***un, într-***|***însa),* la care se recomandă însă, pe cât posibil, **evitarea** despărțirii.

Normele actuale[15] **prevăd, de regulă,** atât despărțirea la capăt de rând după

[12] Aceeaşi observație ca şi la locuțiuni.

[13] Când utilizarea cratimei ar putea produce confuzii se foloseşte **aici** pentru a indica locul despărțirii bara verticală.

[14] Chiar dacă include o vocală propriu-zisă, cum prevedea regula din DOOM[1], care era mai puțin restrictivă.

[15] Cf. şi *Dicționarul general de ştiințe ale limbii,* Editura Ştiințifică, Bucureşti, 1997, *s.v. silabație:* „Regulile morfologice **nu** [subl. ns. I. V.-R.] sunt obligatorii”.

pronunțare - care este indicată acum **pe primul loc -,** cât şi despărțirea după **structură -** care este indicată acum **pe locul al doilea,** precum şi cu unele **restricții** față de recomandările din DOOM[1].

Astfel, normele actuale nu mai admit despărțirile după structură care ar conduce la secvențe care **nu sunt silabe,** ca în ***artr***|*algie****, într***|*ajutorare,* ***nevr***|*algic.*

Despărțirea cuvintelor **în scris la capăt de rând nu se identifică** cu despărțirea **în silabe** în sens fonetic.

Conform DOOM[1], „regulile bazate pe pronunțare" erau „tolerate", deci perfect posibile, şi în cuvintele „formate", la care „despărțirea [...] care ține seama de elementele constitutive atunci când cuvântul este analizabil sau măcar semianalizabil" era nu singura admisă, ci doar cea „preferată". (caracterul analizabil este însă un lucru destul de relativ, un cuvânt ca *obiect,* de exemplu, nefiind, practic, nici măcar *semianalizabil* pentru majoritatea vorbitorilor).

În DOOM[1] se preciza că unele cuvinte „formate" cunosc **şi** (nu doar exclusiv) o despărțire conformă cu structura lor morfologică.

În dicționarul propriu-zis din DOOM[1] însă, deşi corect ar fi fost să se indice, ca variantă, şi despărțirea după pronunțare conformă cu regulile generale (de exemplu *tra**n**-**s**alpin* etc.) şi nu nu numai cea care se încadrează în categoria excepțiilor, DOOM[1] menționa numai despărțirea morfologică: „**transalpin** (sil. mf. *trans-*)". De aici impresia greşită că, în asemenea cuvinte, silabația morfologică ar fi fost singura admisă.

Probabil că şi din acest motiv, ca şi pentru a pune în evidență familiile de cuvinte şi mijloacele de formare a acestora, şcoala recomanda aproape exclusiv, la cuvintele „formate", despărțirea bazată pe analiza morfologică. Notarea diferită, la unele examene şi concursuri, a celor două despărțiri (chiar dublă pentru cea morfologică, cum s-a procedat uneori) nu este deci corectă. Dacă se urmăreşte să se vadă dacă elevii sau candidații cunosc silabația fonetică ori structura morfologică a cuvintelor, întrebările ar trebui formulate explicit ca atare.

În DOOM[2] **s-a inversat numai ordinea de preferință** a celor două modalități de despărțire la capăt de rând - după pronunțare (care prezintă şi avantajul că pentru ea se pot stabili **reguli formalizabile şi mai generale** decât pentru despărțirea după **structură**) şi după structură. Spre deosebire de DOOM[1], noul DOOM indică riguros, la toate cuvintele în această situație, ambele posibilități, fără a o trece sub tăcere pe aceea care este mai puțin convenabilă sub un aspect sau altul.

Ca urmare, în dicționarul propriu-zis s-a inversat ordinea în care sunt indicate cele două modalități de despărțire la capăt de rând pentru cuvintele analizabile şi semianalizabile (compuse sau derivate cu prefixe şi cu unele sufixe): prima este indicată despărțirea bazată pe pronunțare, iar pe locul al doilea despărțirea anumitor secvențe după elementele lor constitutive.

Se pot deci despărți **şi** după structură cuvintele **(semi)analizabile,** formate în limba **română** sau **împrumutate** (în exemple se indică **numai limita în discuție,** nu şi limitele posibile între celelalte silabe):

- compuse[16]: *arterios-cleroză/arterio-scleroză, al-tundeva/alt-undeva, des-pre/de-spre****,*** *drep-tunghi/drept-unghi, por-tavion/port-avion, Pronos-port/Prono-sport, Romar-ta/Rom-arta;*

formațiile cu *-onim: o-monim/om-onim, paro-nim/par-onim, sino-nim/sin-onim;*

Compusele care păstrează grafii **străine** sunt supuse numai despărțirii după structura din limba de origine: *ba**ck**-**h**and.*

- **derivate** cu **prefixe:** *anor-ganic/an-organic, de-zechilibru/dez-echilibru, ine-gal/in-egal, nes-prijinit/ne-sprijinit, nes-tabil/ne-stabil, nes-trămutat/ne-strămutat, pros-cenium/pro-scenium, su-blinia/sub-linia;*

[16] Din cuvinte întregi, elemente de compunere sau fragmente de cuvinte dintre care cel puțin unul există independent şi cu un sens care corespunde celui din compus.

- **derivate cu sufixe**: *savan-tlâc/savant-lâc.*

Cel care scrie are deci libertatea, atunci când nu recunoaşte sau nu este sigur de structura morfologică a unui cuvânt mai greu analizabil, să îl despartă pe baza pronunţării (*o-monim,* nu numai *om-onim*), ori, dacă o asemenea diviziune i se pare şocantă la cuvintele mai uşor analizabile, să despartă cuvântul în cauză pe baza structurii lui morfologice (*post-universitar,* nu neapărat *pos-tuniversitar*).

Normele actuale nu mai admit însă nici despărţirile după structură care ar **contraveni pronunţării,** ca în *apendi**c**|**e**ctomie* [apendi**č**ectomi̯e], *larin**g**|**e**ctomie* [larin**ğe**ctomi̯e].

Pentru cuvintele a căror structură nu mai este clară, deoarece **elementele** componente sunt **neînţelese** sau **neproductive** în limba română, normele actuale recomandă **exclusiv** despărţirea după **pronunţare** *(a-borigen, a-broga, a-brupt, a-diacent, ab-stract, a-dopta, ban-crută, o-biect, pros-pect, su-biect)*.

Nu pun probleme acele compuse (ca *bine-facere, clar-văzător, pur-sânge*) sau derivate (precum *contra-făcut, des-calificat, a re-începe*) la care cele două tipuri de despărţire coincid.

Se indică o singură despărţire, şi anume după structură, şi la cuvintele compuse (ca *alt-fel, ast-fel, feld-mareşal, port-moneu*) şi derivate cu prefixe (ca *post-faţă, trans-bordare*) sau cu sufixe (ca *pust-nic, stâlp-nic*) cuprinzând anumite succesiuni de consoane care nu admit alte despărţiri.

La cuvintele scrise (obligatoriu sau facultativ) cu **cratimă** sau cu **linie de pauză** se **admite** - atunci când spaţiul nu permite evitarea ei - **şi despărţirea** la **locul cratimei/liniei de pauză.** Este vorba de:

- cuvinte **compuse** sau **derivate** şi **locuţiuni:** *aducere-*|*aminte;*

- împrumuturi neadaptate la care **articolul** şi **desinenţele** se leagă prin **cratimă:** *flash-*|***ul;***

- grupuri ortografice scrise cu **cratimă:** *ducându-*|*se,* chiar când rezultă secvenţe care **nu** sunt silabe: *dintr-*|*un* (cazuri în care se recomandă însă **evitarea** despărţirii);

- cuvinte **compuse complexe:** *americano-*|*sud-coreean* sau *americano-sud-*| *coreean.*

Câteva norme morfologice

Adjective

La unele **adjective neologice,** norma actuală, reflectând uzul persoanelor cultivate, admite la **feminin** forme **cu** şi fără **alternanţa *o*** (accentuat) **- *oa*,** în ordinea de preferinţă *anal**oa**gă/anal**o**gă, omol**oa**gă/omol**o**gă* (în timp ce la altele **nu** admite forme cu *oa: bar**o**că, echiv**o**că*); adjectivul/substantivul *vagabond* are femininul *vagab**oa**ndă*, nu *vagab**o**ndă*.

Unele **adjective** vechi şi mai ales neologice se folosesc numai pentru **substantive** de un **singur gen;** în cazul celor referitoare la substantive **neutre,** aceasta nu înseamnă că şi adjectivele în cauză ar fi „neutre”, cum se indica în DOOM[1], chiar dacă au la singular formă de masculin, iar la plural (dacă au plural), formă de feminin: *(metal) alcalino-pământos, (barometru) aneroid, (foc) bengal, (substantiv) epicen*[17].

Locuţiuni adverbiale

[17] În noua *Gramatică a Academiei* (GALR = Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, *Gramatica limbii române. I. Cuvântul,* Editura Academiei, Bucureşti, 2005), p. 148 se vorbeşte în asemenea cazuri de adjective defective „numai cu forme de neutru”.

Deoarece locuțiunile adverbiale **nu** cunosc categoria **numărului, locuțiunea** adverbială *altă dată* nu are plural, *alte dăți* fiind o locuțiune distinctă.

Articolul[18]

Articolul hotărât enclitic (**singular** şi **plural**) se leagă cu **cratimă** numai în **împrumuturile neadaptate:**

- a căror **finală** prezintă **deosebiri** între **scriere** şi **pronunțare:** *bl**eu-ul*** [blöul];

- care au finale grafice **neobişnuite** la cuvintele vechi din limba română: *dand**y-ul*** (nu *dandiul*), *dand**y-i***[19]***;** ga**y-ul,** ga**y-i;** hipp**y-ul,** hipp**y-i;** par**ty-ul;** playbo**y-ul,** playbo**y-i;** stor**y-ul,** stor**y-uri.***

Se recomandă ataşarea **fără** cratimă a articolului la împrumuturile - chiar nedaptate sub alte aspecte - care se **termină** în **litere** din **alfabetul** limbii **române pronunțate** ca în limba **română:** *gadge**tul*** [gheğetul], *ite**mul*** [itemul], *weeken**dul*** [uĭkendul], inclusiv în cazul unor anglicisme ceva mai vechi, scrise şi conform DOOM[1] fără cratimă: *westernuri* ş.a.

La unele substantive provenite din **abrevieri** există în prezent tendința de a le folosi **nearticulat:** *O.N.U./ONU a decis ...* (nu: *O.N.U.-ul ...*).

Numeralul

Normele actuale acceptă la femininul nearticulat al numeralului **ordinal *întâi*** postpus substantivului şi forma *întâi**a***: *clasa întâi/întâi**a.***

În construcția cu prepoziția *de* (care şi-a pierdut sensul partitiv „dintre”, dobândind sensul „de felul”) + pronume **posesiv,** norma actuală admite, pe lângă **plural,** şi **singularul:** *un prieten de-ai mei/de-**al meu,** o prietenă de-ale mele/de-**a mea.***

Substantivul

Substantivele la care există ezitare în ce priveşte apartenența la genul **feminin** sau **neutru,** respectiv **masculin** sau **neutru** (cu implicații asupra formei lor de **plural**) se află în una din următoarele situații:

1. cuvinte de **genuri diferite** (dintre care unele învechite, regionale sau populare) specializate pentru **sensuri** sau **domenii diferite:** *a*[1] (literă) s. m./s. n., pl. *a/a-uri; a*[2] (sunet) s. m., pl. *a; basc*[3] „adaos la bluză sau jachetă”, *bască*[2] „lâna tunsă de pe o oaie, bluză, vestă”, *bască*[3] „limbă”; *colind*[1] „colindat”, *colind*[2]*/colindă* (cântec); *zăloagă* „semn de carte, capitol”, *zălog*[1] „arbust”, *zălog*[2] „garanție”;

2. ambele admise ca **variante literare libere:** *basc*[2]*/bască*[1] (beretă), *colind*[2]*/colindă* (cântec);

3. de un singur gen, norma actuală optând pentru *astru* masculin, *foarfecă* feminin. Cf. şi *cleşte* masculin, cu pluralul *cleşti*. La substantivele ***mass-media*** şi ***media*** „presa scrisă şi audiovizuală” s-a admis folosirea ca **feminin singular:** *(mass-)media actuală,* cu genitiv-dativul articulat *(mass-)mediei*: *prin intermediul (mass-)mediei.*

---

[18] În DOOM[2] s-a păstrat categoria articolului, deşi în noua *Gramatică a Academiei* acesta nu mai este recunoscut ca parte de vorbire.

[19] Dar derivatul *dandism,* nu *dandysm.*

1. Aceste substantive sunt împrumutate de română din **engleză** (unde *media* provine, la rândul ei, din latină);

2. Folosirea lor ca feminine singular este în acord cu forma lor.

3. Ea este în conformitate cu trecerea, în limba română, la feminin singular a unor plurale neutre latineşti la origine, cf. lat. SUPERCILIA > rom. *sprânceană.*

Norma actuală admite **noile singulare** pe care unele substantive feminine cu **rădăcina** terminată în ***-l*** şi **pluralul** în ***-e*** şi le-au creat după modelul *sofa, sofale, cafea, cafele: bretea* pentru sensurile „bentiță de susținere la îmbrăcăminte; ramificație rutieră", *sanda* (**nu** *bretelă, sandală*).

Tendința distingerii între forma de singular şi cea de plural se concretizează în acceptarea de către norma academică a singularului *cârnat* (şi nu *cârnaț*), refăcut din forma moştenită tocmai pentru marcarea mai clară a opoziției de număr şi prin alternanța *t/ț.*

Unele substantive feminine omonime la nominativ-acuzativ singular au **genitiv-dativul singular diferit:** *maică*[1] „călugăriță", g.-d. art. *maicii; maică*[2] „mamă", g.-d. art. *maicei/maicii/maichii.*

Unele substantive feminine terminate în *-a* sau *-ia* în limba de origine şi-au creat (şi) o nouă formă nearticulată: *cariocă, leva/levă, nutrie.*

La unele **nume proprii,** normele actuale admit **variante** de **flexiune:** *Il**enei**/Il**eanei.***

Poate exista ezitare în ce priveşte forma de **plural** (în cadrul aceluiaşi gen) la unele substantive **feminine** cu pluralul (şi **genitiv-dativul singular** nearticulat) în ***-e*** sau ***-i*** şi **neutre** cu pluralul în ***-uri*** sau ***-e***; la aceste substantive, opțiunea normei actuale este una din următoarele:

- ambele forme sunt admise ca **variante literare libere,** cu **preferință** pentru una dintre ele (indicată **prima** în *Dicționar*): *căpşuni/căpşun**e**, cicatrice/cicatrici, cireş**e**/cireş**i**, coard**e**/cor**zi**, copert**e**/coper**ți**, găluşt**e**/găluşt**i*** (ca şi *râp**e**/râp**i***), respectiv *nivel**uri**/nivel**e*** „înălțime, stadiu, treaptă" (ca şi *chipi**e**/chipi**uri**, tunel**uri**/tunel**e***);

Acceptarea şi a pluralului în *-i,* alături de cel în *-e,* la *două* substantive de genul feminin **nume de fructe:** *căpşuni* şi *cireşi,* s-a bazat pe faptul că:

1. se înregistrează progresul, în uzul literar, al pluralelor în cauză;

2. nu există decât plurale în *-i,* atât pentru numele de pomi sau de tufe, cât şi pentru numele fructelor acestora, în cazul mai multor astfel de substantive: *fragi, gutui, lămâi, nuci, piersici, rodii*;

3. formele de plural din sistemul multor substantive feminine au evoluat, în istoria limbii române, de la desinența *-e* la *-i,* plurale ca *boale, roate, strade, şcoale* ş.a. supraviețuind, eventual, numai în expresii *(a băga în boale, a merge ca pe roate),* dar fiind înlocuite în uzul general prin *boli, roți, străzi, şcoli;*

4. încă din *Îndreptar*[20]*, căpşună* avea pluralul *căpşuni*.

- se admite **o** singură formă la unele substantive **feminine** (*moned**e**,* dar *gagic**i**, poien**i**, remarc**i**, țăr**ă**nci, țig**ă**nci*) şi **neutre** precum *seminar**e*** (*seminarii* nemaiavând sprijin într-un singular în *-iu*).

La **împrumuturile** recente, în curs de adaptare, norma actuală a adoptat soluții diferite, şi anume:

- folosirea unor substantive cu **aceeaşi** formă la singular şi la plural: *dandy, gay, hippy, peso, playboy;*

- încadrarea în modelul substantivelor româneşti, prin formarea pluralului:

---

[20] Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan", *Îndreptarul ortografic, ortoepic şi de punctuație*, ediția a V-a, Univers Enciclopedic, Bucureşti, 1995.

- la cele **masculine -** cu desinența *-i,* cu altenanțele fonetice corespunzătoare: *adidași, bodyguarzi/bodigarzi, brokeri, dealeri, rackeți* (ca în DOOM^{1} *boși*);

- la cele **neutre,** în general cu desinența *-uri,* legată

- **direct** (fără cratimă) la cuvintele - chiar nedaptate sub alte aspecte - care se **termină** în **litere** din **alfabetul** limbii **române pronunțate** ca în limba **română:** *gadge**turi*** [gheğeturi]**,** *ite**muri*** [itemuri]**,** *tren**duri*** [trenduri], *weeken**duri*** [uĭkenduri]);

- prin **cratimă** la cuvintele a căror **finală** prezintă **deosebiri** între **scriere** și **pronunțare** (*bl**eu-uri*** [blöuri], *sho**w-uri*** [șouri]) sau care au **finale** grafice **neobișnuite** la cuvintele vechi din limba română: ***party-uri, story-uri.***

Verbul

Formele **fără *-ră-*** la **indicativ mai-mult-ca-perfect plural** sunt învechite.

Tratarea în DOOM^{2} a verbelor de conjugarea I cu sau fără *-ez* și de conjugarea a IV-a cu sau fără *-esc* continuă în mare parte DOOM^{1}.

În principiu nu am intervenit în această chestiune foarte delicată decât atunci când am dispus de informații privind uzul formelor. În cazurile în care acestea indicau un echilibru relativ între forme, au fost recomandate ambele variante, iar când discrepanța era flagrantă, am optat pentru varianta dominantă.

Situația verbelor de conjugarea I la care am intervenit asupra normării din DOOM^{1} este următoarea:

- *a se prosterna* (fost fără și cu *-ez,* în această ordine; BC[21] *prosternă / prosternează* 27 / 114) a devenit numai cu, ca și *a decerna;*
- au devenit numai fără *-ez a ignora* (BC *ignorează / ignoră* 2 / 147), *a îndruma* (foste cu și fără *-ez,* în acestă ordine; BC *îndrumează / îndrumă* 6 / 141), *a înfoia* (fost fără și cu *-ez,* în această ordine; BC *înfoaie / înfoiază* 139 / 11);
- au devenit fără și cu *-ez,* în această ordine, *a înjgheba* (BC *înjghebează / înjgheabă* 62 / 82) ș.a.

Verbele de conjugarea a IV-a la care am intervenit asupra normării din DOOM^{1} se află în una din următoarele situații:

- au devenit numai fără *-esc a bombăni* (fost numai cu *-esc;* BC *bombăne /bombănește* 119 / 17), *a dăinui* (fost cu și fără *-esc,* în această ordine; BC *dăinuiește /dăinuie* 14 / 119), *a țârâi* (BC *țârâie / țârâiește* 147 / 3); la fel *a absolvi,* inclusiv pentru sensul „a termina un an/o formă de învățământ";
- au devenit cu și fără *-esc,* în această ordine: *a biciui* (BC *biciuie / biciuiește* 57 / 65*), a birui* (fost numai fără *-esc;* BC *biruie / biruiește* 50 / 78) ș.a.;

În cazul fluctuației dintre formele sufixate și cele nesufixate nu se poate impune, din păcate, cu forța, o coerență, neconfirmată de uz, numai de dragul coerenței. La asemenea verbe (unele provenite din onomatopee), lucrurile nu pot fi încă tranșate definitiv și într-un mod care să satisfacă sentimentul tuturor vorbitorilor.

Nu există mijloace de memorare a formelor recomandate sau criterii pentru deducerea lor logică, fiind necesară consultarea DOOM^{2}. Nu înseamnă că și alte variante decât cele înregistrate în DOOM^{2} nu ar fi posibile și, cum și între diversele dicționare există deosebiri, folosirea, în cazurile

---

[21] Blanca Croitor, „Variantele verbale literare libere: tendințe în limba română actuală", în *Aspecte ale dinamicii limbii române actuale,* Editura Universității din București, 2002, p. 57-76.

de dubiu, a altei variante decât cea indicată în DOOM[2] nu ar trebui penalizată, făcând parte mai curând dintre variațiile de uz decât dintre abaterile de la o normă categorică.

ALTE INTERVENȚII ÎN DICȚIONARUL PROPRIU-ZIS

Indicații de uz

Inventarul DOOM[2] conține peste 62.000 de cuvinte. S-au păstrat cea mai mare parte a intrărilor din DOOM[1], adăugându-se indicații de uz la cuvintele care nu aparțin limbii literare actuale: *a aburca* (pop.), *babaros* (arg.), *baboşă* (reg.), *colonelă* (înv., rar), *gagică* (fam.), *iactanță* (livr.), *odicolon* (înv., pop.) etc.

Faptul că un cuvânt precum *gagică* (care s-a extins în limbajul familiar) figurează în DOOM (încă din prima ediție) nu înseamnă că el ar fi fost „adoptat ca normă academică" şi că ar fi devenit „oficial". În cazul unui asemenea cuvânt, normarea priveşte numai scrierea şi flexiunea, nu uzul; pentru situațiile în care este folosit în registrul căruia îi aparține sau într-o operă literară, DOOM[2] arată că pluralul lui nu (mai) este *gagic**e**,* ci *gagic**i**,* iar genitiv-dativul singular articulat trebuie scris şi pronunțat *gagic**ii**.*

Modificări

Prin intervenții mai mult sau mai puțin punctuale operate în corpul dicționarului **s-au modificat** o serie de recomandări ale DOOM[1]:

- scrierea şi/sau pronunțarea unor **împrumuturi:** *dumping*, *antidumping* [(anti)damping], nu [(anti)dumping]*; knockdown* [knocdaŭn/nocdaŭn] şi *knockout* [knocaŭt/nocaŭt], nu *cnocdaun, cnocaut;* categoria formațiilor cu *-men* împrumutate din engleză sau din franceză (care nu mai sunt scrise cu *-man*): *congresmen,* pl. *congresmeni; recordmen,* pl. *recordmeni; tenismen,* pl. *tenismeni* (cf. şi femininele *recordmenă, tenismenă*, formate în româneşte) etc.;

- unele **forme flexionare:**

  - *a continua* are, conform normei actuale, la **indicativ** şi **conjunctiv prezent,** persoana **I singular,** forma *(să) continu**i*** (**nu** *(să) continuu*), ca şi la persoana a II-a singular, după modelul unor verbe în *-ia* (ca *a apropia*);

  - *a mirosi* are la **indicativ prezent,** persoana a **III-a plural,** forma *(ei) miros* (**nu** *(ei) miroase*);

- s-au admis, atât la cuvinte vechi, cât şi la cuvinte mai noi, unele forme ca **variante literare libere:** *astăreală / astereală, becisnic / bicisnic, cearşaf / cearceaf, chimiluminiscență / chimioluminescență, corijent / corigent, delco / delcou, diseară / deseară, fierăstrău / ferăstrău, filosof /filozof, luminiscent / luminescent, muschetar / muşchetar, pieptăn / pieptene, pologhie / poliloghie, tumoare / tumoră*;

- s-au eliminat unele forme sau variante, recomandând **(numai)** *acciză, astm, azi-noapte, carafă, chermeză, chimioterapie, container, crenvurst, a dăula, de-a-ndăratelea, a dispera, fiică, a fonda, israelian, lebărvurst, luminator, machieur, machieuză, maseur, maseuză* - ca şi *cozeur, dizeur, dizeuză -, marfar, magazioner, mesadă, pricomigdală, zilier,* **nu** (şi) *acciz, astmă, as-noapte, garafă, chermesă, chemoterapie, conteiner, de-a-ndăratele, a dehula, a despera, crenvurşt, fiică* [fĭică], *a funda, izraelian, lebervurşt, luminător, machior, machiează, masor, mărfar, magaziner, misadă, picromigdală, ziler* etc.;

- s-a admis existența la unele nume compuse de plante şi de animale, de dansuri populare, de jocuri ş.a. a formei **nearticulate** şi a **flexiunii:** *abrudeanca* (dans), neart. *abrudeancă,* g.-d. art. *abrudencii*;

- s-au considerat (**formal articulate** şi) de genul **masculin** (nu neutru, cum este cuvântul de bază), numele de plante sau de animale compuse de tipul *acul-doamnei* (plantă) s. m. art., *degețel-roșu;*

- **„epitetele”** referitoare la persoane au fost considerate **de ambele genuri,** nu numai masculine: *bâlbâilă* s. m. şi f.;

- s-a admis, printre altele, existența unor forme de singular la **nume de popoare** vechi *(alobrog),* de **specii** animale şi vegetale *(acantocefal)* ş.a.;

- s-a considerat că substantivele provenite din verbe la **supin** nu au în general plural şi s-au tratat separat locuțiunile formate de la ele: *ales* s. n.; *alese (pe ~)* loc. adv.;

- s-au respectat, pentru numele şi simbolurile **unităților de măsură,** prevederile sistemelor internaționale obligatorii/normelor interne stabilite de profesionişti: *watt-oră* cu pl. *wați-oră,* nu *wattoră,* pl. *wattore*;

- s-a schimbat **încadrarea lexico-gramaticală** a unor cuvinte:

-sunt considerate **locuțiuni pronominale de politețe**[22] (şi nu secvențe formate din substantiv + adjectiv pronominal posesiv sau pronume personal în genitiv) tipurile ***D****omnia* ***T****a,* ***E****xcelența* ***V****oastră,* ***Î****nălțimea* ***V****oastră* etc., deşi formațiile sunt analizabile, deoarece acordul predicatului cu aceste secvența folosite ca subiect nu se face cu persoana a III-a, ca în cazul substantivelor, ci cu persoana la care se referă, de ex. cu persoana a II-a: *Excelența Voastră* ***veți*** *fi primit de preşedintele țării.*

- *bun-platnic*, *rău-platnic,* ca şi *viță-de-vie* ş.a. (considerate, probabil, de autorii DOOM[1] îmbinări libere şi de aceea neinclus în dicționar), sunt socotite compuse;

- *uite* este considerat interjecție, şi nu formă verbală[23] ş.a.

Adăugiri

S-au **adăugat** cca 2.500 de cuvinte:

- **împrumuturi** din latină şi din diverse limbi moderne, (re)intrate în uz, majoritatea din engleză, dar şi din franceză, spaniolă etc., marcate ca angl(icisme), fr(anțuzisme), hisp(anisme) etc.: *acquis, advertising, airbag, broker, cool, curriculum, dealer, gay, hacker, item, jacuzzi, macho, trend* etc.;

Includerea în DOOM[2] a unor împrumuturi recente neadaptate, mai ales anglo-americane, nu trebuie interpretată ca o recomandare a tuturor acestora. Ea se bazează pe ideea că, dacă folosirea lor nu poate fi împiedicată, iar unele dintre ele țin de o modă ce poate fi trecătoare, ignorării problemei - care lasă loc greşelilor - îi sunt preferabile înregistrarea formelor corecte din limba de origine şi sugerarea căilor pentru posibila lor adaptare la limba română. Viitorul va decide care dintre aceste cuvinte vor rămâne, asemenea atâtor împrumuturi mai vechi, şi sub ce formă anume, şi care vor dispărea.

- cuvinte **existente** în limba română, dar care, din diverse motive, lipseau din DOOM[1] (unele intrate în limbă sau devenite uzuale după elaborarea acestuia):

- *a accesa, acvplanare, aeroambulanță, aeroportuar, alb-negru, alb-argintiu, anglo-normand, aurolac, a se autoacuza, autocopiativ, blocstart, cronofag, dublu-casetofon, electrocasnic, a exînscrie, extra* adj. invar., *gastroenterolog, giardia, heliomarin, metaloplastie, neocomunism, neoliberal, policalificare, politolog, preaderare, primoinfecție, proamerican, sociocultural, super* adj. invar., *teleconferință, a tracta, ultra* adj. invar. etc.;

---

[22] În GALR, p. 213, sunt numite îmbinări locuționale, dar şi locuțiuni.

[23] Cf. şi GALR, p. 679-680.

- compuse absente din DOOM[1]: *à la, alaltăieri-dimineață, mâine-dimineață; azi-mâine* ş.a.;

- derivate de la nume de locuri româneşti (*albaiulian, negruvodean),* de la nume de state *(srilankez)* şi alte derivate care pun probleme *(shakespearian/shakespeare-ian)* ş.a.;

- dublete ale unor cuvinte existente în DOOM[1]: *compleu*, *emisie, frecție, mental, ocluzie, papua, repertoar* ş.a. - alături de *complet*, *emisiune, fricțiune, mintal, ocluziune, papuaş, repertoriu;*

- cuvinte provenite din abrevieri: *ADN* ş.a.;

- nume proprii cu care trebuiau puse în legătură substantive comune înregistrate în dicționar: *Acropole* față de *acropolă* ş.a.;

- nume proprii care fuseseră normate în anexele la DOOM[1] sub o formă susceptibilă de amendări: *Artemis,* pentru care am recomandat g.-d. *lui Artemis,* nu *Artemidei* ş.a.;

- grupuri de cuvinte omofone cu cuvinte compuse: *de sigur, nici un(ul)* etc.

Ioana Vintilă-Rădulescu
ioanar1@rdslink.ro